

Anna Banaszekiewicz

"Kryminologia wobec współczesnych zagrożeń ekologicznych", red. Monika Kotowska, Wiesław Pływaczewski, Olsztyn 2011 : [recenzja]

Studia Prawnoustrojowe nr 19, 173-175

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kryminologia wobec współczesnych zagrożeń ekologicznych, pod red. Moniki Kotowskiej i Wiesława Pływaczewskiego, Olsztyn 2011, ss. 220.

Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, kontynuując cykl wydawniczy „Kryminologia wobec współczesnych form i technik przestępczych”, wydała pod koniec 2011 r. kolejną publikację, której tematyka wpisuje się w nowatorski i perspektywiczny program badawczy związany z Forum Naukowym „Podlasie – Warmia i Mazury”. To wspólny projekt przedstawicieli środowisk reprezentujących naukę prawa karnego, kryminologii i kryminalistyki z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Wydział Prawa i Administracji), Uniwersytetu w Białymstoku (Wydział Prawa) oraz Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Administracji), podejmujący zagadnienia z zakresu problematyki patologicznej oraz doszukujący się i wskazujący rozwiązania problemów postrzeganych zarówno z perspektywy lokalnej, jak i ogólnostanowiskowej.

Niniejsza książka została wydana pod redakcją naukową doktor Moniki Kotowskiej oraz doktora habilitowanego Wiesława Pływaczewskiego, profesora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W przygotowanie i opracowanie publikacji zaangażowani byli nie tylko pracownicy Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej, ale również pracownicy naukowcy i doktoranci z zaprzyjaźnionych katedr oraz studenci należący do Studenckiego Koła Naukowego Kryminologii „Vestigium”.

Tematykę recenzowanej publikacji uznać należy za bardzo ważną i interesującą, dotyka bowiem aktualnych problemów związanych z ekologią z perspektywy regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Praca stanowi wartościowe i nowatorskie ujęcie zagadnień określanych jako tzw. zielona kryminologia (*green criminology*).

W książce zamieszczono szesnaście opracowań. Analizie prawnokarnej i kryminologicznej poddane zostały zjawiska takie jak: badania nad ekokryminologią (dr hab. Wiesław Pływaczewski, mgr Piotr Chorbot), odpowiedzialność podmiotów zbiorowych za czyny zabronione przeciwko środowisku (dr Waldemar Jaroch), odpady niebezpieczne i promieniotwórcze jako potencjalne narzędzie ekoterroryzmu (dr Elżbieta Zębek, Michał Kałużyński), współ-

czesne przejawy ekoterroryzmu (dr Piotr Chlebowicz), współpraca w zakresie przeciwdziałania zjawisku nielegalnego pozyskiwania drewna z lasów pierwotnych (dr hab. Wiesław Pływaczewski, prof. UWM), ochrona środowiska w małych społecznościach lokalnych (dr Grażyna Kędzierska), prawne i kryminologiczne aspekty ochrony zwierząt (dr Monika Kotowska), identyfikacja pojazdów na podstawie części znalezionych na nielegalnych wysypiskach śmieci (dr Olga Łachacz, ppor. SG Robert Łachacz) oraz kłusownictwo wędkarskie i rybackie (mgr Maciej Duda), szkodnictwo leśne (mgr Joanna Narodowska), przeprowadzanie doświadczeń na zwierzętach w przemyśle kosmetycznym (mgr Anna Banaszkiwicz), mogilniki w województwie warmińsko-mazurskim (mgr Szymon Buczyński), organizmy genetycznie modyfikowane (Iwona Bielska), etyczne i prawne aspekty corridy (Anna Skowrońska), kryminologiczne i kryminalistyczne aspekty handlu chronionymi gatunkami terrarystyki (Wojciech Kasprzak), działalność Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie (Kamil Grzymkowski).

Układ artykułów uznać należy za trafny i przemyślany, gdyż jako pierwsza zamieszczona została praca zatytułowana *Ekokryminologia jako uzasadnienie badań na rzecz ochrony środowiska*. Jest to niejako wprowadzenie do dalszej tematyki publikacji, ponieważ dotyczy badań nad ekokryminologią. Nakreślono tu tło problematyki przestępczości ekologicznej, jak również wyjaśniono siatkę pojęć, w tym zdefiniowano wywodzący się z języka angielskiego termin *green criminology*, który następczość współczesnej nauce kryminologii wielu problemów, zarówno w związku ze stworzeniem jednolitej definicji, jak i ustaleniem zakresu zainteresowań nowego kierunku (s. 14). W dorobku polskiej kryminologii ta specyficzna problematyka podjęta została przez profesora Brunona Hołysta, który jako pierwszy zajął się zagadnieniami związanymi z niebezpieczeństwami w ekologii. Niemniej jednak termin „zielona kryminologia” używany jest w polskiej literaturze kryminologicznej niezmiernie rzadko (s. 11).

Dużą zaletą recenzowanej książki jest szerokie ujęcie zagadnień z zakresu przestępczości ekologicznej. Zobrazowano w niej bowiem nie tylko tematyką obszerność i zasięg zjawiska, ale także uświadomiono fakt, iż przestępczość przeciwko środowisku postrzegana jest obecnie przez społeczeństwo w błędny sposób, jako fenomen niszowy, marginalny i wręcz niegroźny. Działania związane z tym rodzajem przestępczości przybierają bowiem formy mocno wyspecjalizowane, niełatwe do wykrycia, co więcej – efekty takiej aktywności są bardzo trudne do oszacowania.

Starania autorów niniejszej pracy uznać należy za udane, także jeśli chodzi o scharakteryzowanie obszarów dotychczas zbadanych w sposób niewystarczający, a mam tu na myśli np. zorganizowane formy obrotu odpadami, proceder zawłaszczania obszarów „zielonych” przez koncerty przemysłowe, handel zagrożonymi gatunkami fauny i flory, przeprowadzanie nielegalnych

---

testów na zwierzętach w przemyśle kosmetycznym, kłusownictwo wędkarskie, mogilniki czy bezprawne praktyki marketingu gatunków roślin genetycznie zmodyfikowanych. Konkluzje oraz postulaty formułowane przez poszczególnych autorów stanowią obiektywny wynik przeprowadzonych badań, są rzeczowe i pozbawione zabarwienia emocjonalnego.

Lektura recenzowanej książki pozwala stwierdzić, iż jest to publikacja wartościowa, skierowana nie tylko do osób zajmujących się tą tematyką w ramach wykonywanego zawodu, ale także studentów i innych osób zainteresowanych problematyką przestępczości przeciwko środowisku. Przejrzystość zaprezentowania poszczególnych zagadnień, a także język książki sprawiają, iż jest on przystępna dla każdego czytelnika.

Anna Banaszkiewicz